

Felújítják a Sonnenfeld-palotát

Az Iskola Alapítvány tulajdonába került Sonnenfeld-palota felújításához minden engedély megvan, így a munkálatok február végén, március elején megkezdődhetnek.

Az elképzelések szerint a Szilágyi Dezső (ma Moscovei) utcai impozáns épületben magyar ház lesz, és több célra alkalmas közösségi térré válik. Az elgondolás az, hogy a tervezett átalakításokban érződjön a kortárs művészet hatása, ám az eredeti műemlék jelleg nem csorbulhat. A terveket a magyar kultúra ünnepe hetében mutatta be **Nagy Zoltán**, az Iskola Alapítvány elnöke, **Kim Attila** építész és **Szabó Ödön** parlamenti képviselő, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének ügyvezető elnöke. Elsőként Szabó Ödön kifejtette: több intézetnek, több funkciónak kellett megtalálni a helyét oly módon, hogy senki se kerüljön működésképtelen helyzetbe. Elképzeléseik szerint az épületkomplexum lesz majd az egyik legfontosabb kulturális központ a váradi magyarság közösségi életében, ahol sok rendezvényt szervezhetnek majd, anélkül hogy mások valamiképpen megtilthatnák, akadályoztathatnák azt.

A hátsó épület egy része

Nagy Zoltán, Szabó Ödön és Kim Attila a tervbemutatón a Moszkva Kávézó jelenlegi székelyén, a pinceteremben

Nagy Zoltán elmondta: 2018 végén vették meg az ingatlant. Az épület megvásárlására és felújítására 2,47 milliárd forint támogatást kapott a magyar államtól az Iskola Alapítvány. Három év után sikerült megszerezni az építési engedélyt – nem kevés munkával. 2019-ben megtörtént a szecessziós épület és az utólag épített hátsó ipari épület teljes körű felmérése. Tárgyaltak arról, milyen funkciói legyenek a kultúrközpontnak, s miután kikristályosodott a tématervezés, kiválasztották az építész a tervek elkészítésére Kim Attila személyében, aki egyébiránt a Velencei Biennálé román pavilonjának nemzeti biztosa. 2019 októberében kezdődött meg az érdemi munka. Sok akadály gördült eléjük, főleg a tűzvédelmi szempontok miatt, hiszen a több mint százéves építmény

(folytatás a következő oldalon)

Felújítják a Sonnenfeld-palotát

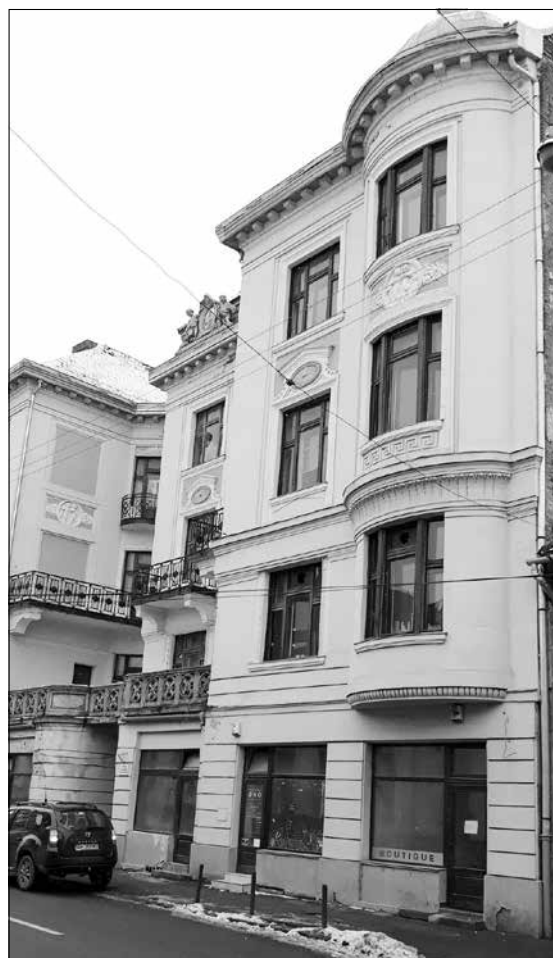
(folytatás az előző oldalról)

▶ e tekintetben korántsem felel meg a mai kor követelményeinek. A katasztrófavédelem nem adta meg az engedélyt mondván, a központnak csupán egy be- és kijárata van, alternatív menekülési útvonalakat kell létrehozni a szomszéd telkeken keresztül. Ám a szomszédok, például a Micula fivérek, nem voltak hajlandók ebbe beleegyezni. Ekkor derült ki az is, hogy a telekhatárokkal szintén gondok vannak egy kataszteri hiba miatt. Megint tárgyaltak a szomszédokkal, sikerült rögzíteni a telekhatár-kiigazítást.

Nagy Zoltán elmesélte, sikerült műemléké nyilváníttatni az épületet, ebben jelentős segítséget kaptak Emódi Tamás nagyváradi építésztől. 2020 végén a művelődési minisztérium véglegesen védetté nyilvánította a Sonnenfeld-palotát. Ugyanekkor kérték a városrendezési engedélyt. 2021 tavaszán a városi főépítészeti hivatal részletes területrendezési tervet (PUD) kért, az év szeptemberében a Nagyvárad Helyi Tanács elfogadta az urbanisztikai tervet. Ekkorra a katasztrófavédelem is elfogadta az építészek tűzvédelmi javaslatát, köztes megoldás született. Végül az Iskola Alapítvány kérte, a városi önkormányzat pedig idén január 12-én kibocsátotta az építési engedélyt. S merthogy minden engedélynek birtokában vannak, február végén, március elején elkezdődhet a felújítás.

Kim Attila ismertette a munkálatok részletes tervét. A második és harmadik emeleti egykori bérlakások megszüntetésével érdekes

A Sonnenfeld-palota felújítás előtt

A főépület a látványterv szerint.
Rajz: Kim Attila

és korszerű belterekre tesznek szert anélkül, hogy rontanának a műemlék jellegén. Az épület homlokzatát visszaállítják eredeti állapotába, vagyis az első emeleten, a kapu fölött elbontják a két erkélyt összekötő részt, és az eredeti homlokzatdíszítést is visszahozzák. A földszinti nyílászárók lekerülnek a járdaszintig, ennek eredményeként a jelenlegi kapu mellett még legalább három bejárata lesz a főépületnek. A földszinten a jelenleginél egységesebb tereket alakítanak ki azáltal, hogy megszüntetik a keresztfalakat, így az utcai bejárattól a hátsó udvarig átláthatóbbá válik a tér. A bejárat folyosótól jobbra lesz majd vendéglő, balra kávézó, emellett helyet kap a Bunyitay Vince Könyvtár is. Mindkettőnek külön bejárata lesz az utcáról, ám odabenn átjárás lesz a könyvtár és a kávézó között, akár olvasgathatnak, könyveket is böngészhetnek a kávéház vendégei. Az első emeleten, ahol valamikor a Tempo Klub, majd a Moszkva Kávézó működött, alakítják ki a művelődési központot. ▶

Díjazottak a magyar kultúra napján

Húsz esztendeje, 2002 óta ismerik el nyilvánosan Biharban – az RMDSZ megyei szervezetének kezdeményezésére – a magyar kultúra napja alkalmából azoknak a személyeknek, szervezeteknek a tevékenységét, akik/amelyek sokat tesznek, kiemelkedőt alkotnak művelődési életünk, közösségünk kultúrája terén. Az idén éppen a jeles napon a Szigligeti Színházban ünnepi esten adta át az elismeréseket Szabó Ödön megyei ügyvezető elnök; beszédet mondott Vitányi István Hajdú-Bihar megyei országgyűlési képviselő. **Magyar Kultúráért emlékplakettet** vehe-

tett át **Puskás Miklós** margittai zenetanár, a MiKis Kórusunk megalakítója-vezetője, **Béres Csilla**, a Nagyváradi Művészeti Líceum klasszikus canto szakos tanára és **Barabás Imre**, a magyarkakucsi magyar közösség lelkes szervezője, a helyi református egyházközség főgondnoka. **Magyar kultúráért díjban** részesült **Gellért Gyula** nyugalmazott református esperes, kuruc hagyományörző, az érmihályfalvi római katolikus **Jubilato Deo** kórus és a micskei **Görböc** néptáncegyüttes. **Tóth István** nagyváradi fotóművész pedig **életműdíjat** kapott.

➤ A nagyteremből két különálló, ám egybenyitható előadóterem lesz. A második emeleten, a valamikori lakások helyén képzőművészeti galériát alakítanak ki három kiállítótérrel, valamint lesznek raktárak, irodák stb. A harmadik emeleten bérbe adható helyiségeket alakítanak ki.

A belső udvarról nyílik majd az új koncert- és rendezvényterem, valamint az új színházi stúdióterem, ez utóbbi amfiteátrumszerűen kialakítva. Az előteret teljesen újjáépítik. A koncertterem homlokzatát megduplázzák elhúzható, hangszigetelt fallal. A hátsó épületben lesz a többi között próbaterem, öltöző, kávézó a nézőknek, vendéglakás, miegyéb.

Visszatérve a tűzvédelemre: összesen leg több 447 személy lehet egyszerre az épületben. Ugyancsak biztonsági okokból a hátsó épületrészben csak este 7-től tarthatók rendezvények, amikor már a főépület irodáiban nincs tevékenység. Nincs ugyan két vészkijárat, ám mivel a vendéglő és kávézó egyenesen az utcára nyílik, a tűzoltóság elfogadta, hogy ezek legyenek a vészkijáratok baj esetén.

Az épület és a Sonnenfeld familia történetéről Emőd Tamás mesélt. Az emblematis palotát Spiegel Frigyes tervezte, aki úgy mond az építéstudomány szürke eminenciása volt. Az izgalmas hátsó traktust, az

ipari épületet valószínűleg Incze Lajos tervezte. A Sonnenfeld családnak rendkívül jelentős a szerepe a nyomdaipar fejlődésében, szépirodalmi művek kiadásában. Sonnenfeld Simon volt az első a dinasztiaiban. Fia, Adolf fejlesztette föl lényegesen a nyomdát. A két világháború között, a '30-as években is egyre fejlődött Sonnenfeldék nyomdavállalata, 150 alkalmazottal dolgoztak. Aztán a zsidótörvények ellehetetlenítették a családot. Gettóba vitték, deportálták őket. Sonnenfeld Gusztáv tért csak haza. Megpróbálta fölleveníteni a nyomdászatot, ám '48-ban, az államosításkor kismizmizték a családot a kommunisták.

Kérdésünkre, hogy mikorra várható a felújítás elkészülte, Nagy Zoltán azt válaszolta: konkrét határidő nincs. A százéves épület felújítása során, a bontások folyamán várhatók még meglepetések. Másfelől az Iskola Alapítvány 2018-ban tette le javaslatát a magyar kormány asztalára. Ám az utóbbi időben az egekbe szállt az építőanyagok ára, legutóbb pedig az energiaárak szökkentek föl drasztikusan. Ezért a rendelkezésükre álló összeg nem lesz elég a befejezéshez. Viszont az ingatlanvásárlás megtörtént, elkezdődhet a munka, aztán a többi menet közben kialakul. Kellő időben bejelentik majd, mikor adják át az épület.

Tóth Hajnal